

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра іхтіології та зоології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДНОВНА ІХТІОЕКОЛОГІЯ» Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	2
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Гриневиц Наталія Євгеніївна Посада: завідувач кафедри іхтіології та зоології Науковий ступінь: доктор ветеринарних наук Вчене звання: професор Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 408 ауд. (кафедра іхтіології та зоології). E-mail: gnatbc@ukr.net Профіль Google Scholar: Наталія Гриневиц ORCID: 0000-0001-7430-9498 Зв'язок з викладачем: +380505328716 (моб., Viber та Telegram)
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Відновна іхтіоекологія» забезпечує засвоєння знань щодо збереження, відновлення різноманіття, біопродуктивності іхтіофауни гідрологічних екосистем трансформованої меліоративним та гідротехнічним будівництвом.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Відновна іхтіоекологія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Охорона гідробіонтів», «Біологічний моніторинг водного середовища», «Динаміка популяції риб» та взаємопов'язана з дисциплінами «Моделювання технологічних процесів у рибництві», «Гідрорадіобіологія»
Мета вивчення дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Відновна іхтіоекологія» є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами і технологіями, які використовуються для відновлення та підтримки популяцій риб, а також відновлення екологічної рівноваги у водних екосистемах.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі з використанням лабораторії, акваріально-басейнового комплексу кафедри іхтіології та зоології, виїздів на виробництво. За необхідності (індивідуальні графіки та дистанційна форма навчання тощо) можуть використані Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Teams, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення навчальної дисципліни може бути

	змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<p>Знати закономірності відтворення іхтіофауни у гідроекологічних коридорах з метою збереження.</p> <p>Знати концепцію іхтіоекологічної оцінки ситуації – визначення просторових біомаркерів відтворення.</p> <p>Вміти визначати обсяги можливого вилучення цінних видів риб.</p> <p>Вміти організувати заходи щодо поліпшення ситуації по охороні і відтворенню рідкісних, зникаючих та промислових видів аборигенної іхтіофауни природних водойм.</p>
Структура курсу	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 1</i></p> <p style="text-align: center;">Відновна іхтіоекологія малих, середніх та великих гідрологічних екосистем</p> <p>Тема 1.1. Іхтіоекологічні та гідроекологічні проблеми меліоративного та гідротехнічного будівництва у басейнах великих річок України.</p> <p>Тема 1.2. Вплив трансформації річкової мережі на умови відтворення аборигенної іхтіофауни.</p> <p>Тема 1.3. Формування кризових ситуацій та антиоксидантні механізми виживання аборигенних видів риб.</p> <p>Тема 1.4. Різноманіття екологічних ніш (межових екотонів) гідроекологічних коридорів – основа виживання аборигенної іхтіофауни.</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 2</i></p> <p style="text-align: center;">Екологічна оцінка техногенного впливу на водні екосистеми</p> <p>Тема 2.1. Адаптаційні механізми виживання популяцій промислових видів риб на зміну гідроекологічного режиму поверхневих вод. Стратегія природокористування та управління трансформованими річковими басейнами.</p> <p>Тема 2.2. Стресові ситуації у водних екосистемах. Деградація іхтіоценозу аборигенних видів риб регіону під впливом стресових ситуацій.</p> <p>Тема 2.3. Соціально-екологічний моніторинг функціонування річкових екосистем.</p> <p>Тема 2.4. Природоохоронні та реабілітаційні заходи з відтворення аборигенної іхтіофауни природних водойм.</p>
Методи навчання	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо.</p> <p>Практичні заняття проходять у вигляді семінарів-практикумів з виконанням індивідуальних та групових практичних завдань, постановкою проблеми та її вирішення як індивідуально так і в групах; конференцій.</p>
Політика	<p>Політика щодо <u>академічної доброчесності</u>: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p>

	<p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, використання діючого законодавства.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевченко П.Г., Пилипенко Ю.В., Корнієнко В.О., Цедик В.В., Волкова О.В. Методи іхтіологічних досліджень. Київ, 2024. 432 с. 2. Хільчевський В.К., Гребінь В.В. Водні об'єкти України та рекреаційне оцінювання якості води: навч. посібник. Київ, 2022. 240 с. 3. Хижняк М.І. Біопродуктивність водних екосистем. Київ, 2020. 224 с. 4. Бондар О.І., Коніщук В.В. Екологія гідроекосистем. Херсон, 2013. 316 с. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Петроченко О.В., Гребеня В.В., Хільчевський В.К., Томільцева А.І. Проектування, інженерно-біотехнічне впорядкування та експлуатація водоохоронних зон водних об'єктів: навчальний посібник. Київ, 2021. 440 с. 2. Сондак В.В. Відновна іхтіоекологія природних водойм Західного Полісся: монографія. Рівне, 2008. 296 с. 3. Романенко В.Д. Методи гідроекологічних досліджень поверхневих вод. Київ, 2006. 408 с. 4. Жарчинська В.С., Гриневич Н.Є. Гідроекологічний моніторинг як основа збереження водних екосистем. Всеукраїнська науково-практична конференція магістрантів і молодих дослідників «Наукові пошуки молоді у XXI столітті»: Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку (16 листопада, 2023 р.). м. Біла Церква. С. 10–11. 5. Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С., Касіч О.А. (2023). Зміщення агрокліматичних зон України, значення для рибництва. XXXII International scientific and practical conference “Technologies for the development of modern ideas and opinions regarding world trends” (August 15-18) Vancouver, Canada. С. 10-12. https://doi.org/10.46299/ISG.2023.1.32 <p style="text-align: center;"><u>Адреси електронних ресурсів у мережі INTERNET</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика прибережних угруповань риб гирлової ділянки р. Віта та проток Дніпра. https://fsu.ua/index.php/uk/2023/2-2023-64/2023-02-003-022-prycheпа 2. Наслідки антропогенного впливу на популяційні процеси хребетних тварин. http://wra-journal.ksauniv.ks.ua/archives/2023/1_2023/15.pdf 3. Закон України «Про тваринний світ». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text 4. Водний кодекс України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text 5. Про можливості відновлення популяцій осетрових видів риб. https://agrarii-razom.com.ua/news-agro/pro-mojlivosti-vidnovlennya-populyaciy-osetrovih-vidiv-rib